

Nr 311.

Godkänd av första kammaren den 8 juni 1927.
Godkänd av andra kammaren den 8 juni 1927.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition angående ändring av förordningen om automobilskattemedel, dels Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen under sjätte huvudtiteln gjorda framställningar om vissa anslag till vägar, dels ock i dessa ämnen väckta motioner.

(Statsutskottets utlåtande nr 151.)

Till Konungen.

Uti den till riksdagen den 4 januari 1927 avlåtna propositionen angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1927—1928 har Eders Kungl. Maj:t under sjätte huvudtiteln föreslagit riksdagen *dels* (punkt 10) att till förbättring och underhåll av städernas för automobiltrafiken viktiga gator och vägar för budgetåret 1927—1928 anvisa ett extra reservationsanslag av 4,800,000 kronor, att direkt utgå av automobilskattemedel,

dels ock (punkt 11) att till förbättring och underhåll av för automobiltrafiken viktiga vägar och broar å landsbygden m. m. för budgetåret 1927—1928 anvisa ett extra reservationsanslag av 19,200,000 kronor, att direkt utgå av automobilskattemedel.

Vidare har Eders Kungl. Maj:t under förenämnda huvudtitel (punkt 26) föreslagit riksdagen *dels* höja det ordinarie förslagsanslaget till bidrag till vägunderhållet på landet, nu 5,500,000 kronor, med 3,000,000 kronor till 8,500,000 kronor, att med 4,000,000 kronor direkt utgå av automobilskattemedel, *dels ock* medgiva, att från förevarande anslag må utgå tilläggsbidrag, som avses i 9 § i lagen den 13 juni 1919 om ödebygdsvägar.

Sedermera har Eders Kungl. Maj:t i en till riksdagen den 24 februari 1927 avlåten proposition, nr 175, under återopande av det vid propositionen fogade utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden nämnda dag, föreslagit riksdagen

dels antaga följande

Förslag
 till
Förordning
 om ändrad lydelse av 1 och 3 §§ i förordningen den 28 maj 1926 (nr 161)
 om fördelning av automobilskattemedel.

Häri genom förordnas, att 1 och 3 §§ i förordningen den 28 maj 1926 om fördelning av automobilskattemedel skola, 3 § i nedan angiven del, hava följande ändrade lydelse:

1 §.

Av de under visst budgetår jämlikt förordningarna om automobilskatt, om särskild skatt å automobilgummiringar och om särskild skatt å bensin och motorsprit eller jämlikt de särskilda bestämmelser, Konungen enligt 18 § i förstnämnda förordning må hava meddelat, influtna skattemedel (*automobilskattemedel*) skola, sedan med nämnda medel bestritts hälften av de enligt gällande lag angående väghållningsbesvärets utgörande på landet utgående statsbidragen till vägunderhåll och vinterväghållning, tjugoprocent tillfalla rikets städer för att användas för dessas gatu- och väghållning samt åttio procent landsbygden för att användas företrädesvis till förbättring och underhåll av för den allmänna samfärdseln särskilt betydelsefulla vägar och broar.

3 §.

1 mom. Av landsbygdens andel av skattemedlen fördelas åttiofem procent på följande sätt:

a) Till väghållningsdistrikt, vars samtliga vägar övertagits till underhåll medelst vägkassan, utgår bidrag med femton procent av distriktets verkliga kostnad för vägunderhåll och vinterväghållning under nästföregående kalenderår, dock allenast därest vägunderhållet hela det året ålegat vägkassan; och skall därvid i nämnda kostnad jämväl inbegripas all förvaltningskostnad, som icke uppenbarligen avser byggande av väg.

Till grund — — — — — förklaras förverkad.

b) Vad av — — — — — särskilda län.

2 mom. Av återstående — — — — — Konungen förordnar.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1927; skolande särskild fördelning av de under första halvåret 1927 influtna automobilskattemedel äga rum i enlighet med de nya bestämmelserna, dock att därvid bidrag enligt 3 § 1 mom. a) icke skall utgå.

dels ock att, med ändring av Eders Kungl. Maj:ts i 1927 års statsverksproposition framlagda förslag angående upptagande under sjätte huvudtiteln

i riksstaten för budgetåret 1927—1928 av det ordinarie anslaget till bidrag till vägunderhållet på landet, i nämnda riksstat uppföra ifrågavarande ordinarie anslag sålunda:

Bidrag till vägunderhållet på landet, förslagsanslag kronor 4,250,000
Ytterligare bidrag till vägunderhållet på landet, förslags-
anslag, att direkt utgå av automobilskattemedel » 4,250,000.

I sammanhang med Eders Kungl. Maj:ts förenämnda olika förslag har riksdagen förehaft till behandling åtskilliga inom riksdagen i dessa ämnen väckta motioner.

Sålunda har i en motion (I: 50) yrkats, att riksdagen må

1) antaga följande förslag till ändrad lydelse av 3 § 2 mom. av gällande förordning om fördelning av automobilskattemedel (Sv. förf.-saml. 1926: 161):

»3 §.

1 mom. — — — — —

2 mom. Av återstående femton procent må ett belopp, motsvarande högst en tredjedels procent av landsbygdens andel av skattemedlen, enligt Konungens förordnande användas för tillfälligt understödjande av sådant forsknings- och undersökningsarbete, som anses i synnerlig grad befrämja ett ändamålsenligt användande av ifrågavarande skattemedel, och återstoden mellan länen fördelas på sätt Konungen förordnar.»

2) i samband därmed i skrivelse till Kungl. Maj:tt uttala, att Kungl. Maj:ts rätt att förfoga över städernas andel i automobilskattemedlen för forsknings- och undersökningsarbeten förutsättes vara på liknande sätt begränsad.

Vidare har i två likalydande motioner, I: 136 och II: 84, bland annat hemställts, att riksdagen måtte besluta sådan ändring i förordningen om fördelning av automobilskattemedel, att det jämlikt 3 § 1 mom. a) utgående underhållsbidraget bestämmes till två tiondelar.

I en annan motion (I: 209) har bland annat hemställts, att riksdagen måtte antaga följande förslag till ändrad lydelse av 3 § i förordningen den 28 maj 1926 (nr 161) om fördelning av automobilskattemedel:

3 §.

1 mom. Av landsbygdens andel av skattemedlen fördelas åttiofem procent på följande sätt:

a) Till väghållningsdistrikt, vars samtliga vägar övertagits till underhåll medelst vägkassan, utgår bidrag med tjugofem procent av distriktets verkliga kostnad för vägunderhåll och vinterväghållning under nästföregående kalenderår, dock allenast därest vägunderhållet hela det året ålegat vägkassan; och skall därvid i nämnda kostnad jämväl inbegripas all förvaltningskostnad, som icke uppenbarligen avser byggande av väg.

Till grund — — — — — förklaras förverkad.

b) Vad av — — — — — särskilda län.

2 mom. Av återstående — — — — — Konungen förordnar.

Slutligen har i en motion (II: 311) yrkats, att riksdagen, med bifall i övrigt till Kungl. Maj:ts proposition nr 175, måtte besluta sådan ändring i 3 § i förordningen den 28 maj 1926 om fördelning av automobilskattemedel, att till väghållningsdistrikt, vars samtliga vägar övertagits till underhåll medelst väggkassan, bidrag utgår med trettiofem procent av distriktets verkliga kostnader för vägunderhåll och vinterväghållning under nästföregående kalenderår.

Vad först angår förslaget om att av det till bestridande av ordinarie väghållningsbidraget erforderliga anslaget å 8,500,000 kronor halva beloppet eller alltså 4,250,000 kronor skulle utgå av automobilskattemedel är, såsom departementschefen ock framhållit, att märka, hurusom vägunderhållet genom automobiltrafiken häftigt stegrats. I motsvarande utsträckning hava också statens utgifter för bestridande av den å staten belöpande anparten av dessa utgifter växt. Ej heller bör förbises den nedgång i inkomsterna från statens järnvägar, som automobiltrafiken i alltmera kännbar grad visat sig medföra; vissa merutgifter för säkerhetsanordningar, vägkorsningar m. m. tillskyndas också statens järnvägar på grund av automobiltrafiken. Under sådana förhållanden torde få anses skäligt, att täckning för dessa statens kostnader till en viss del beredes från automobilskattemedlen, och riksdagen har för sin del intet att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag i denna del.

Beträffande därefter frågan om höjning av det från automobilskattemedel utgående bidraget till vägunderhåll vill riksdagen erinra om de förslag, som motionsvis framkommit rörande ytterligare ökning av detta bidrag utöver av Eders Kungl. Maj:t föreslagna 15 procent. Med hänsyn till den stora börda, som vägunderhållet för närvarande utgör för de väghållningsskyldiga, föreligger enligt riksdagens mening goda skäl för en dylik ytterligare höjning. För att emellertid icke i alltför hög grad inkräkta på de övriga ändamål — vägförbättringar m. m. — som automobilskattemedlen avse att tillgodose, har riksdagen ansett sig böra stanna vid en höjning till 20 procent.

Såsom i motionen I: 50 erinras, hava 1926 års statsrevisorer i sin till innevarande års riksdag avgivna berättelse ansett sig böra fästa uppmärksamheten på, att med den inträdda starka stegringen av automobilskattemedlen den andel av dessa medel, som Eders Kungl. Maj:t äger använda för forskningsändamål m. m., i motsvarande grad höjts, i viss mån utöver vad som tidigare förutsetts. I anslutning härtill har i motionen yrkats, att nuvarande procentsatsen skulle sänkas till en tredjedels procent, varjämte därutöver föreslagits viss annan ändring av nuvarande författningsbestämelse i ämnet.

Med hänsyn till den sålunda av statsrevisorerna verkställda utredningen har riksdagen ansett, att ifrågavarande procentsats bör sättas till en halv procent.

Riksdagen vill därjämte förutsätta, att Eders Kungl. Maj:t i samband med det förslag till beräkning och disposition av automobilskattemedlen, som årligen förelägges riksdagen, lämnar redogörelse för i vilken utsträckning och

för vilka särskilda ändamål anslag från automobilskattemedel under sistförflutet kalenderår med stöd av ifrågavarande bestämmelse anvisats för forsknings- och undersökningsarbeten.

Med förmålan att riksdagen icke haft någon erinran mot Eders Kungl. Maj:ts förslag beträffande sådan ändring av 1 § av gällande förordning, att fördelningen av automobilskattemedlen må avse de under visst budgetår i stället för kalenderår influtna medlen, liksom ej heller mot den föreslagna ändringen i 3 § 1 mom. a) rörande den kostnad, å vilken underhållsbidraget må beräknas, får riksdagen anmäla, att riksdagen i anledning av Eders Kungl. Maj:ts framställda förslag samt i ämnet väckta motioner

dels till förbättring och underhåll av städernas för automobiltrafiken viktiga gator och vägar för budgetåret 1927—1928 anvisat ett extra reservationsanslag av 4,800,000 kronor, att direkt utgå av automobilskattemedel;

dels till förbättring och underhåll av för automobiltrafiken viktiga vägar och broar å landsbygden m. m. för budgetåret 1927—1928 anvisat ett extra reservationsanslag av 19,200,000 kronor, att direkt utgå av automobilskattemedel;

dels a) i riksstaten för budgetåret 1927—1928 uppfört ordinarie anslaget till vägunderhållet på landet sålunda:

Bidrag till vägunderhållet på landet, *förslagsanslag* kronor 4,250,000
Ytterligare bidrag till vägunderhållet på landet, *förslagsanslag*, att direkt utgå av automobilskattemedel » 4,250,000,

b) medgivit, att från de nyssnämnda, under a) angivna anslagen må utgå tilläggsbidrag, som avses i 9 § i lagen den 13 juni 1919 om ödebygdevägar; *dels ock* för sin del godkänt följande

Förslag till Förordning

**om ändrad lydelse av 1 och 3 §§ i förordningen den 28 maj 1926 (nr 161)
om fördelning av automobilskattemedel.**

Härigenom förordnas, att 1 och 3 §§ i förordningen den 28 maj 1926 om fördelning av automobilskattemedel skola, 3 § i nedan angivna del, hava följande ändrade lydelse:

1 §.

Av de under visst budgetår jämlikt förordningarna om automobilskatt, om särskild skatt å automobilgummiringar och om särskild skatt å bensin och motorsprit eller jämlikt de särskilda bestämmelser, Konungen enligt 18 § i förstnämnda förordning må hava meddelat, influtna skattemedel (*automobilskattemedel*) skola, sedan med nämnda medel bestritts hälften av de enligt gällande lag angående väghållningsbesvärets utgörande på landet utgående statsbidragen till vägunderhåll och vinterväghållning, tjuugu procent tillfalla rikets städer för att användas för dessas gatu- och väghållning

samt åttio procent landsbygden för att användas företrädesvis till förbättring och underhåll av för den allmänna samfärdseln särskilt betydelsefulla vägar och broar.

3 §.

1 mom. Av landsbygdens andel av skattemedlen fördelas åttiofem procent på följande sätt:

a) Till väghållningsdistrikt, vars samtliga vägar övertagits till underhåll medelst vägkassan, utgår bidrag med två tiondelar av distriktets verkliga kostnad för vägunderhåll och vinterväghållning under nästföregående kalenderår, dock allenast därest vägunderhållet hela det året ålegat vägkassan; och skall därvid i nämnda kostnad jämväl inbegripas all förvaltningskostnad, som icke uppenbarligen avser byggande av väg.

Till grund — — — — — förklaras förverkad.

b) Vad av — — — — — särskilda län.

2 mom. Av återstående femton procent må ett belopp, motsvarande högst en halv procent av landsbygdens andel av skattemedlen, enligt Konungens förordnande användas till understödjande av sådana forsknings- och undersökningsarbeten, som anses i synnerlig grad befrämja ett ändamålsenligt användande av ifrågavarande skattemedel, och återstoden mellan länen fördelas på sätt Konungen förordnar.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1927; skolande särskild fördelning av de under första halvåret 1927 influtna automobilskattemedel äga rum i enlighet med de nya bestämmelserna, dock att därvid bidrag enligt 3 § 1 mom. a) icke skall utgå.

Stockholm den 8 juni 1927.

Med undersätlig vördnad.